

ÖĞRENCİ

ADI:

SOYADI:

SINIFI: NO:

ESKİŞEHİR İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ

ÖLÇME DEĞERLENDİRME MERKEZİ

2024 - 2025 EĞİTİM - ÖĞRETİM YILI

TÜRKÇE DERSİ 8. SINIFLAR

1. DÖNEM 1. SINAV ÖRNEK SORULARI

Okulunuzun Adı

CEVAP ANAHTARI

Sınav süresi 40 dakikadır. Soruların puan değeri yanlarında yazmaktadır.

T.8.3.5. Bağlamdan yararlanarak bilmediği kelime ve kelime gruplarının anlamını tahmin eder.

1. Hiç kuşkusuz iyimserler de zaman zaman kötümser olurlar. Bundan kaçmaları olanaksızdır... Ama çok zor durumlarda bile kör iyimserliğin yol ve araçlarını kullanmaya kalkmazlar. Böyle durumlarda, onların kötümserler gibi düşüncelerini bir bakıma korunma güdüsü olarak da değerlendirebiliriz. En ağır sorunlardan çıkarılabilecek dersler için iyimser düşünmeye gereksinimimiz vardır... Bu bağlamda Gil Stern'in (Giyıl Störn) şu sözlerini hem onaylayabilir hem de biraz abartılı bulabilirsiniz: "Toplumumuza iyimserler de kötümserler de katkıda bulunurlar. İyimser uçak yapar, kötümser ise paraşüt." Kötümserlerin de yaşama bu denli katkıda bulunmaları yeni bir yaklaşım sayılmalı. Deneyimlerimiz, görgülerimiz bu önermenin çok da yaygın ve geçerli olmadığını gösterir. Ama doğrusu bu. Dengeli bir kötümserlik de yapıcılığıyla iyimserlik kadar işlevsel olabilir...

Bu metinde geçen bazı sözcüklerin anlamı aşağıda verilmiştir. Bu sözcükleri metinden bularak anlamlarının karşısına yazınız. (15 puan)

- a) Bir toplum içinde var olan ve uyulması gereken saygı ve incelik davranışları: **görgü**
b) Bilinçli veya bilinçsiz olarak davranışı doğuran, sürekliliğini sağlayan ve ona yön veren herhangi bir güç: **güdü**
c) Herhangi bir olguda olaylar, durumlar, ilişkiler örgüsü veya bağlantısı: **bağlam**
d) Bir kimsenin belli bir sürede veya hayat boyu edindiği bilgilerin tamamı: **deneyim**
e) Eksikliği duyulan şey; ihtiyaç: **gereksinim**

* Açıklamaları verilen sözcüklerin metinden bulunarak anlamlarının, cümlelerin karşısındaki boşluğa doğru yazıldığı yanıtların her birinin **puan değeri 3'tür. (Toplam 15 puan)**

* Açıklamaları verilen sözcüklerin metinden yanlış bulunup yazıldığı yanıtlar ya da ilgisiz yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.8.3.9. Fiilimsilerin cümledeki işlevlerini kavrar.

2. "On beş liseli arkadaşıyla Anadolu'ya kaçıp Kurtuluş Savaşı'na katılan ve cepheye cephane taşıyan kağnı kollarının komutanı anlatıyor: "Durmadan yol alıyorduk. Sürekli çalışan araç yorulur ve bozulabilir ancak bizde ne yorulmak ne dinlenmek ne de bozulup yolda kalmak vardı. Otomobiller, kamyonlar her yeri aşamazlardı. Fakat bizim için aşılamayacak yol yoktu. Ağır ama hep hareketliydik."

Bu metinde yer alan fiilimsileri bulup aşağıya türlerini de belirterek örnekteki gibi yazınız. (27 puan)

Örnek: kaçıp (zarf-fiil)

katılan (sıfat-fiil)

taşıyan (sıfat-fiil)

Durmadan (zarf-fiil)

çalışan (sıfat-fiil)

yorulmak (isim-fiil)

dinlenmek (isim-fiil)

bozulup (zarf-fiil)

kalmak (isim-fiil)

aşılamayacak (sıfat-fiil)

* Verilen metinde yer alan fiilimsilerin doğru bulunarak yazıldığı yanıtların her birinin **puan değeri 3'tür (Toplam 27 puan)**

* Verilen metinden fiilimsi görevinde olmayan başka sözcüklerin yazıldığı yanıtlar ya da ilgisiz yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.8.3.11. Metindeki anlatım biçimlerini belirler.

3. Vücudumuzun pek çok bölgesinde olduğu gibi ayaklarımızda da eklemler bulunur. İki ya da daha fazla kemiği birbirine bağlayan eklemler ayağımızın yapısını anlamamız için önemlidir. Eklemlerin yüzeyleri kıkırdakla kaplıdır. Aralarındaki boşluk da sinovya adı verilen ince bir zar tabakasının salgıladığı sinovya sıvısıyla doludur. Bu sıvı kıkırdakları besler ve eklem yüzeylerini kayganlaştırır. Böylece eklemlerin birbirlerine sürtünerek aşınmasını engeller ve ayağımızın daha kolay hareket etmesini sağlar.

Yukarıdaki metinde hangi anlatım biçimi kullanıldığını nedeniyle birlikte yazınız. (13 puan)

Metinde açıklayıcı anlatım biçimi kullanılmıştır. Çünkü ayak eklemleri hakkında kişisel görüşler yerine bilimsel gerçekler ve kanıtlar üzerinden bilgi verilmektedir.

* Verilen metindeki anlatım biçimin doğru tespit edilip yazıldığı yanıtın puan değeri **5**'tir. Tespitinin doğru yapıp yazıldığı bu anlatım biçiminin gerekçesinin doğru yazıldığı yanıtın puan değeri **8**'dir. **(Toplam 13 puan)**

Not: Anlatım biçiminin gerekçesinin örnek yanıt çerçevesinde yazıldığı benzer yanıtlar doğru kabul edilecektir.

Örneğin; "Bilgi vermek amacıyla yazılmıştır.", "Okuyucuya bilgi vermek için yazılmıştır.", "Ayaklardaki eklemlerin yapısını ve işlevini detaylı bir şekilde açıklayarak bilgi vermektedir." vb.

* Verilen metindeki anlatım biçimin doğru tespit edilmediği ve gerekçesinin de doğru yazılmadığı yanıtlar ile yalnızca gerekçenin yazıldığı yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.8.3.14. Metinle ilgili soruları cevaplar.

4. Ceviz kurdu zayıf ve cılız bir hâlde iken, gözüne kestirdiği cevizin kabuğunda bir delik açar. İçine girer ve cevizin içini sanki yarın yokmuşçasına büyük bir hırsla yemeye başlar. Yedikçe yer, yedikçe yer, yedikçe de şişmanlar. Karnı büyür. Yeterince yükünü tutup doyunca dışarı çıkmak ister ama girdiği delikten çıkamaz. Daha da kötüsü; içi yenilince ceviz de kurumuş ve sertleşmiştir, deliği genişletmek artık imkânsızdır. Kurtçuğun, delikten geçip çıkmak için tek çaresi vardır: Zayıflamayı beklemek. Aç kaldıkça zayıflar, eski cılız haline döner ve bir gün dışarı çıkar. Ancak çıktığında, artık mevsim bitmiş, ortada aç ve cılız bir kurtçuk ile içi boşaltılmış ceviz kabuğu kalmıştır. Kimi insanlardaki para, mal mülk hırsı da ceviz kurdunununkiye benzer. O hırsı yenip de artık yeter dediğinde, baharlar ve yazlar çoktan bitmiş olur. (Ceviz kurdunun trajik öyküsü, Prof. Dr. Haldun Güner)

Hikayedeki ceviz kurdu gibi olmamak için ne yapabiliriz? (15 puan)

Mutlu olmak için sahip olduğumuz şeylerle yetinmeyi öğrenmeliyiz. Hayatta maddiyatın ötesinde daha birçok güzelliğin olduğunu unutmamalıyız.

* Metinden hareketle elimizde olanlarla yetinmeyi bilmenin, aç gözlü olmamanın, şükretmenin öneminin dile getirildiği yanıtların **puan değeri 15**'tir.

Not: Örnek yanıt çerçevesinde yazılan diğer yanıtlar da tam doğru olarak değerlendirilecektir.

Diğer örnek yanıtlar:

"Sahip olduğumuz her şeye şükretmek, daha fazlasını isteme arzusunu azaltabilir."

"Küçük şeylere bile değer vermek, mutluluğu dışarıdaki şeylerde aramaktan kurtarır."

"Ulaşılamaz hedefler peşinde koşmak yerine, kendi yeteneklerimiz ve imkânlarımız doğrultusunda gerçekçi hedefler belirlemek daha sağlıklı olacaktır."

"Meşguliyetler ve hırslar, hayatımızdaki anlamlı şeyleri gözden kaçırmamıza neden olabilir. Bu yüzden zamanı iyi değerlendirmeli ve sadece maddi kazançlar peşinde koşmamalıyız."

* Verilen metinle bağlantı kurulmadan yazılan ilgisiz yanıtlar, soruda istenen yanıtın dışında yazılan yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.8.4.3. Hikâye edici metin yazar.

T.8.4.13. Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler.

T.8.4.15. Yazılarında uygun geçiş ve bağlantı ifadelerini kullanır.

5. Serim bölümü verilen aşağıdaki hikâyeyi tamamlayınız. Oluşturduğunuz hikâyenizde en az bir tane geçiş ve bağlantı ifadesine yer veriniz. Tamamladığınız hikâyeye uygun bir başlık belirleyerek yazınız. (30 puan)

Serim: Hasan, bu sene yaşadığı şehirde düzenlenecek olan TEKNOFEST'in robotik yarışması kategorisine, tasarladığı robot ile katılmak için bir proje hazırlamaya karar verdi. Projesi için çok çalıştı ancak son anda bir sorunla karşılaştı. Projesi yarım kalmıştı ve yarışmaya yetişmesi imkânsız gibi görünüyordu.

Düğüm:

Çözüm:

* Konu bütünlüğüne dikkat edilip, hikâye türünün özellikleri göz önünde bulundurularak düğüm ve çözüm bölümlerinin yazılıp metnin tamamlandığı, oluşturulan metinde en az bir tane uygun geçiş ve bağlantı ifadesine yer verildiği, metne uygun bir de başlık yazıldığı yanıtlar, tam puan **(30 puan)** ile değerlendirilecektir.

* Konu bütünlüğüne dikkat edilip, hikâye türünün özellikleri göz önünde bulundurularak düğüm ve çözüm bölümlerinin yazılıp metnin tamamlandığı, en az bir tane uygun geçiş ve bağlantı ifadesine yer verildiği, ancak metne herhangi bir başlık yazılmadığı veya uygun olmayan ilgisiz bir başlık yazıldığı yanıtlar, **25 puan** ile değerlendirilecektir.

* Konu bütünlüğüne dikkat edilip, hikâye türünün özellikleri göz önünde bulundurularak düğüm ve çözüm bölümlerinin yazılıp metnin tamamladığı, metne uygun bir başlık yazıldığı ancak herhangi bir geçiş ve bağlantı ifadesine yer verilmediği veya uygun olmayan, ilgisiz bir geçiş ve bağlantı ifadesine yer verildiği yanıtlar **25 puan** ile değerlendirilecektir.

* Konu bütünlüğüne dikkat edilerek sadece düğüm bölümünün yazılıp metnin tamamlanamadığı, metne uygun bir başlık yazıldığı, en az bir tane uygun geçiş ve bağlantı ifadesine yer verildiği yanıtlar **20 puan** ile değerlendirilecektir.

Not: Düğüm bölümünün yazılmadan sadece çözüm bölümünün yazıldığı ya da her iki bölümün de yazılmadığı yanıtlar -başlık / geçiş ve bağlantı ifadesi olsa dahi- puanla değerlendirilmeyecektir.

Bu örnek yazılı sınav soruları Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından 02.09.2024 tarihinde yayımlanan birinci dönem ortak yazılı sınavlara yönelik konu soru dağılım tablolarındaki senaryolardan 2. senaryo dikkate alınarak hazırlanmıştır.

Sınav bitmiştir. Cevaplarınızı kontrol ediniz.